

183

USTAWA

z dnia 23 października 1987 r.

o utworzeniu Wspólnoty Węgla Kamiennego.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się **Wspólnotę Węgla Kamiennego**, zwaną dalej „Wspólnotą”.

2. Wspólnota jest zgrupowaniem przedsiębiorstw państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych, zwanych „uczestnikami Wspólnoty”, których przedmiotem działania jest:

- 1) produkcja węgla kamiennego,
- 2) prowadzenie obrotu węglem kamiennym,
- 3) budowa i rozbudowa kopalń węgla kamiennego,
- 4) zaspokajanie transportowych potrzeb uczestników Wspólnoty,
- 5) zaopatrzenie materiałowo-techniczne uczestników Wspólnoty,
- 6) produkcja materiałów podszkawkowych,

7) ochrona środowiska przed ujemnymi skutkami działalności uczestników Wspólnoty,

8) prowadzenie prac naukowo-badawczych i wdrożeńowych.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustala wykaz przedsiębiorstw państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych podlegających zgrupowaniu we Wspólnotcie (uczestnicy Wspólnoty).

4. Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu może zamieścić w wykazie, o którym mowa w ust. 3, inne niż określone w ust. 2 przedsiębiorstwa państwowe, w tym produkcji maszyn i urządzeń górniczych, oraz państwowe jednostki organizacyjne, których uczestnictwo we Wspólnotcie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego jej funkcjonowania. W razie zamieszczenia w wykazie przedsiębiorstw produkcji maszyn i urządzeń górniczych, przedsiębiorstwa te działają na zasadach systemu finansowego przedsiębiorstw państwowych.

Art. 2. 1. Wspólnota posiada osobowość prawną.

2. Siedzibą Wspólnoty jest miasto Katowice.

Art. 3. Celem Wspólnoty jest zapewnienie prawidłowego i efektywnego ekonomicznie wykorzystywania zasobów węgla kamiennego oraz zaspokajanie potrzeb gospodarki narodowej i ludności na węgiel.

Art. 4. Do zadań Wspólnoty służących realizacji celu, o którym mowa w art. 3, należy w szczególności:

- 1) ustalanie wieloletnich i rocznych planów Wspólnoty, w zakresie określonym w art. 1 ust. 2, uwzględniających potrzeby gospodarki narodowej i ludności określone w planach społeczno-gospodarczych,
- 2) uzgadnianie z uczestnikami Wspólnoty ich planów oraz ustalanie wieloletnich i rocznych zadań w zakresie produkcji węgla dla każdego przedsiębiorstwa w celu zapewnienia realizacji zadań Wspólnoty,
- 3) programowanie i organizowanie badań geologicznych na rzecz rozpoznania zasobów węgla i programowania inwestycji,
- 4) programowanie i organizowanie przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie budowy i rozbudowy zakładów górniczych oraz zakładów towarzyszących i infrastruktury, niezbędnych do realizacji planów, o których mowa w pkt 1,
- 5) programowanie i organizowanie wdrażania postępu naukowo-technicznego służącego realizacji zadań Wspólnoty, zwłaszcza w dziedzinie eksploatacji złóż węgla oraz poprawy jakości węgla i bezpieczeństwa pracy,
- 6) działanie na rzecz zapewnienia rozwoju i efektywnego wykorzystywania zdolności produkcyjnych uczestników Wspólnoty,
- 7) nadzór nad organizacją i prowadzeniem ratownictwa górniczego,
- 8) działanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- 9) sporządzanie bilansów węgla oraz koordynacja działalności uczestników Wspólnoty w zakresie zapewnienia dostaw węgla na potrzeby kraju i na eksport,
- 10) programowanie potrzeb w zakresie produkcji maszyn i urządzeń górniczych,
- 11) racjonalne gospodarowanie środkami będącymi w dyspozycji Wspólnoty,
- 12) gromadzenie i gospodarowanie scentralizowanymi funduszami Wspólnoty,
- 13) prowadzenie rozliczeń finansowych z budżetem państwa z tytułu dotacji budżetowych i podatku dochodowego,
- 14) podejmowanie niezbędnych działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa oraz warunków socjalno-bytowych załóg uczestników Wspólnoty,
- 15) organizowanie szkolnictwa zawodowego na potrzeby uczestników Wspólnoty.

Art. 5. 1. Wspólnota może tworzyć spółki.

2. Warunki i tryb tworzenia spółek określają odrębne przepisy.

Rozdział 2

Organy Wspólnoty

Art. 6. Organami Wspólnoty są rada nadzorcza oraz dyrektor generalny Wspólnoty.

Art. 7. Do zadań rady nadzorczej należy w szczególności:

- 1) analizowanie i kontrola realizacji ustawowych celów i zadań Wspólnoty, z uwzględnieniem efektywności ekonomicznej i potrzeb rozwojowych,
- 2) uchwalanie planów Wspólnoty, o których mowa w art. 4 pkt 1,
- 3) przyjmowanie projektów bilansów węgla,
- 4) dokonywanie, na wniosek dyrektora generalnego, podziału środków będących w dyspozycji Wspólnoty i ustalanie kierunków ich wykorzystania,
- 5) określanie zasad ustalania cen wewnętrznych węgla,
- 6) ustalanie kierunków inwestowania na okresy pięcioletnie i dłuższe, z uwzględnieniem prognoz zapotrzebowania na węgiel,
- 7) wyrażanie zgody na utworzenie spółki przez Wspólnotę oraz na zawarcie wieloletnich umów o współpracy z innymi podmiotami gospodarczymi,
- 8) zatwierdzanie programów Wspólnoty w zakresie postępu technicznego, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska,
- 9) dokonywanie corocznej oceny działalności Wspólnoty i dyrektora generalnego Wspólnoty oraz zatwierdzanie zbiorczego bilansu finansowego Wspólnoty,
- 10) przedstawianie właściwym organom administracji państwowej propozycji dotyczących kształtowania ekonomicznych warunków funkcjonowania górnictwa węglowego oraz racjonalizacji zużycia węgla,
- 11) rozpatrywanie innych spraw określonych w niniejszej ustawie, w odrębnych przepisach, a także przedstawionych przez dyrektora generalnego Wspólnoty.

Art. 8. Rada nadzorcza co najmniej raz w roku składa Ministrowi Przemysłu sprawozdania z działalności Wspólnoty.

Art. 9. 1. Rada nadzorcza liczy 25 członków.

2. W skład rady nadzorczej wchodzi:

- 1) dwunastu przedstawicieli załóg uczestników Wspólnoty,
 - 2) czterech przedstawicieli Ministra Przemysłu,
 - 3) po jednym przedstawicielu: Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów, Ministrów: Finansów, Rynku Wewnętrznego i Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz banku finansującego Wspólnotę,
 - 4) trzech przedstawicieli głównych odbiorców węgla kamiennego, określonych przez Ministra Przemysłu.
3. Członkami rady nadzorczej, z wyłączeniem przedstawicieli załóg uczestników Wspólnoty, nie mogą być pracownicy uczestników Wspólnoty i zarządu Wspólnoty.

Art. 10. 1. Członkowie rady nadzorczej reprezentujący załogi uczestników Wspólnoty są wybierani przez elektorów.

2. Elektorami są członkowie rad pracowniczych przedsiębiorstw państwowych i rad załóg jednostek badawczo-rozwojowych oraz przedstawiciele załóg innych państwowych jednostek organizacyjnych, a także przedsiębiorstw państwowych, w których nie wybrano organów samorządu załogi w danym okręgu wyborczym.

3. Jeżeli rada pracownicza przedsiębiorstwa państwowego (rada załogi) liczy więcej niż 15 członków, może ona spośród swoich członków powołać nie więcej niż 15 elektorów. Załoga innej państwowej jednostki organizacyjnej może powołać nie więcej niż 15 elektorów.

Art. 11. 1. Wyborów członków rady nadzorczej dokonuje się na zebraniach elektorów w okręgach wyborczych większością głosów w obecności co najmniej 3/4 liczby elektorów.

2. Okręgi wyborcze obejmują uczestników Wspólnoty prowadzących rodzajowo zbliżoną działalność.

3. Zasady tworzenia okręgów wyborczych i zasady powoływania komisji wyborczych określa rada nadzorcza.

4. Okręgi wyborcze są jednomandatowe.

Art. 12. Rada nadzorcza określa termin przeprowadzenia wyborów.

Art. 13. Bierne prawo wyborcze przysługuje pracownikowi uczestnika Wspólnoty zatrudnionemu co najmniej 5 lat przez uczestnika Wspólnoty i pozostającemu w dniu wyborów w stosunku pracy z uczestnikiem Wspólnoty, znajdującym się w okręgu wyborczym, w którym osoba ta kandyduje.

Art. 14. Członkowie rady nadzorczej są wybierani w głosowaniu tajnym.

Art. 15. W okręgu wyborczym wybory organizuje komisja wyborcza.

Art. 16. 1. Kadencja członka rady nadzorczej reprezentującego załogi uczestników Wspólnoty trwa 5 lat.

2. Mandat członka rady nadzorczej, o którym mowa w ust. 1, wygasa:

- 1) z upływem kadencji,
- 2) z chwilą śmierci,
- 3) z dniem wygaśnięcia stosunku pracy z uczestnikiem Wspólnoty, przez którego członek rady nadzorczej był zatrudniony w dniu wyborów, chyba że został zatrudniony przez innego uczestnika Wspólnoty należącego do tego samego okręgu wyborczego,
- 4) z dniem odwołania,
- 5) z dniem oddelegowania do pracy za granicą na okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- 6) z dniem rezygnacji.

3. Odwołanie członka rady nadzorczej, o którym mowa w ust. 1, następuje w wypadku, gdy elektorzy ponad połowy uczestników Wspólnoty w danym okręgu wyborczym podejmą uchwałę o jego odwołaniu; fakt wygaśnięcia mandatu stwierdza rada nadzorcza.

Art. 17. 1. Kadencja członków rady nadzorczej, wymienionych w art. 9 ust. 2 pkt 2—4, trwa 5 lat.

2. Mandat członka rady nadzorczej, o którym mowa w ust. 1, wygasa:

- 1) z upływem kadencji,
- 2) z chwilą śmierci,
- 3) z dniem odwołania,
- 4) z dniem rezygnacji.

Art. 18. 1. Prezesa rady nadzorczej oraz wiceprezesa powołuje i odwołuje Minister Przemysłu spośród członków rady nadzorczej.

2. Do obowiązków prezesa rady nadzorczej należy:

- 1) organizowanie i koordynowanie prac rady nadzorczej,
- 2) zwoływanie posiedzeń rady nadzorczej i przewodniczenie jej obradom,
- 3) nadzór nad przygotowaniem dokumentów będących przedmiotem posiedzeń rady nadzorczej,
- 4) reprezentowanie rady nadzorczej wobec Ministra Przemysłu oraz innych organów.

Art. 19. 1. Rada nadzorcza rozpatruje sprawy należące do jej zadań na posiedzeniach.

2. W posiedzeniach rady nadzorczej uczestniczy dyrektor generalny.

3. Uchwały w sprawach określonych w ust. 1 są prawomocne, jeżeli co najmniej połowa członków rady nadzorczej głosowała za ich przyjęciem.

Art. 20. 1. Szczegółowe zasady działania oraz organizację pracy rady nadzorczej określa regulamin.

2. Regulamin uchwała rada nadzorcza większością 2/3 głosów jej członków. Regulamin podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu.

Art. 21. Minister Przemysłu może przyznać członkom rady nadzorczej wynagrodzenie miesięczne.

Art. 22. Dyrektora generalnego Wspólnoty powołuje i odwołuje Minister Przemysłu po zasięgnięciu opinii rady nadzorczej.

Art. 23. 1. Dyrektor generalny organizuje realizację zadań Wspólnoty.

2. Do zadań dyrektora generalnego należy w szczególności:

- 1) opracowywanie projektów planów, o których mowa w art. 4 pkt 1,
- 2) uzgadnianie z uczestnikami Wspólnoty ich planów oraz ustalanie wieloletnich i rocznych zadań w zakresie produkcji węgla dla każdego przedsiębiorstwa w celu zapewnienia realizacji planu Wspólnoty,
- 3) opracowywanie projektów bilansu węgla,
- 4) ustalanie cen wewnętrznych węgla,
- 5) prowadzenie rozliczeń z budżetem państwa z tytułu dotacji budżetowych i podatku dochodowego,
- 6) gospodarowanie funduszami Wspólnoty,
- 7) podejmowanie, w ramach środków będących w dyspozycji Wspólnoty, decyzji o inwestycjach, z zastrzeżeniem ust. 3,
- 8) sporządzanie zbiorczego bilansu finansowego Wspólnoty,
- 9) podejmowanie działań w celu zapewnienia rozwoju i efektywnego wykorzystywania zdolności produkcyjnych uczestników Wspólnoty,
- 10) organizowanie i nadzór nad działalnością ratownictwa górniczego wraz z możliwością dysponowania niezbędnym sprzętem i urządzeniami uczestników Wspólnoty w przypadku awarii górniczych,

- 11) wykonywanie funkcji zastrzeżonych w przepisach dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12, z 1984 r. Nr 35, poz. 186 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180) i przepisach wykonawczych dla jednostki organizacyjnej bezpośrednio nadzorującej i kontrolującej działalność przedsiębiorstwa górniczego, w tym również w zakresie prawidłowej gospodarki złożem i ochrony środowiska,
- 12) programowanie i organizowanie prac badawczo-rozwojowych służących realizacji zadań Wspólnoty określonych w art. 4, zwłaszcza w dziedzinie produkcji węgla i poprawy jego jakości oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 13) organizowanie prowadzenia prac geologicznych oraz innych działań mających na celu rozpoznanie warunków i możliwości inwestycyjnych, zwłaszcza prawidłowego zagospodarowania złóż węgla,
- 14) organizowanie niezbędnych działań do minimalizowania i usuwania szkód górniczych powstających w wyniku eksploatacji złóż oraz eliminowania ujemnego wpływu działalności górniczej na środowisko naturalne, zwłaszcza przez właściwą naprawę szkód górniczych i rekultywację terenów poeksploatacyjnych,
- 15) wykonywanie zadań w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa oraz innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

3. Rada nadzorcza może zastrzec, że w wypadku gdy planowany koszt inwestycji przekracza wysokość 1 miliarda złotych, wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2 pkt 7, następuje po wyrażeniu przez nią uprzedniej zgody.

4. Dyrektor generalny Wspólnoty, na żądanie rady nadzorczej, udostępnia jej wszelkie materiały i dokumenty dotyczące Wspólnoty zgodnie z przepisami o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

Art. 24. 1. Aparatem wykonawczym organów Wspólnoty jest zarząd Wspólnoty, tworzony przez dyrektora generalnego Wspólnoty.

2. W skład zarządu wchodzi zastępcy dyrektora generalnego, powoływani i odwoływani przez dyrektora generalnego, w tym zastępca do spraw pracy, powoływani i odwoływani na wniosek członków rady nadzorczej reprezentujących załogi uczestników Wspólnoty.

3. Dyrektor generalny Wspólnoty kieruje pracami zarządu.

Rozdział 3

Działalność Wspólnoty

Art. 25. 1. Wspólnota prowadzi działalność na podstawie planów.

2. Wspólnota opracowuje plany perspektywiczne, pięcioletnie i roczne, uwzględniające cele i zadania określone w planach społeczno-gospodarczych.

3. Plany opracowywane przez Wspólnotę powinny uwzględniać co najmniej zadania dotyczące:

- 1) produkcji węgla kamiennego, z uwzględnieniem efektywności ekonomicznej,
- 2) prac geologicznych na rzecz rozpoznania zasobów węgla i warunków inwestycji,

- 3) zagospodarowania złóż węgla,
- 4) poprawy bezpieczeństwa pracy i ratownictwa górniczego,
- 5) budowy i rozbudowy zdolności produkcyjnych,
- 6) ochrony środowiska.

4. Plany, o których mowa w ust. 1, Wspólnota opracowuje zgodnie z zasadami i trybem określonym w ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o planowaniu społeczno-gospodarczym (Dz. U. z 1987 r. Nr 4, poz. 26 i Nr 33, poz. 181), z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

5. Plany Wspólnoty w zakresie produkcji węgla po uchwaleniu przez radę nadzorczą podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu.

Art. 26. Wspólnota prowadzi działalność z zachowaniem wymagań dotyczących bezpieczeństwa państwa oraz wykonuje zadania wynikające z przepisów o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 27. 1. W rozliczeniach wewnętrznych Wspólnoty w zakresie produkcji węgla stosuje się ceny wewnętrzne.

2. Uczestnicy Wspólnoty wpłacają na rachunek Wspólnoty podatek dochodowy, ustalony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki społecznej (Dz. U. z 1987 r. Nr 12, poz. 77), z tym że rada nadzorcza może podwyższyć stawkę tego podatku.

3. Wspólnota rozlicza się zbiorczo z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego należnego od uczestników Wspólnoty.

4. W rozliczeniach Wspólnoty z budżetem państwa stosuje się ceny rozliczeniowe węgla.

5. Wysokość ceny rozliczeniowej ustala dyrektor generalny Wspólnoty w porozumieniu z Ministrem Finansów na poziomie średniej ceny transakcyjnej, uzyskiwanej w eksporcie węgla do państw zaliczonych do drugiego obszaru płatniczego, po uwzględnieniu różnic w strukturze asortymentowej i kaloryczności węgla dostarczanego na eksport i na potrzeby krajowe.

6. Jeżeli cena rozliczeniowa, o której mowa w ust. 4, jest wyższa od ceny urzędowej, różnica wysokości tych cen jest pokrywana z dotacji budżetowej.

7. Jeżeli cena rozliczeniowa jest niższa od ceny urzędowej, różnica wysokości tych cen stanowi należność budżetową.

Art. 28. 1. Z zysku pozostałego po rozliczeniu podatku dochodowego przez Wspólnotę z budżetem oraz z dochodów z tytułu udziałów w spółkach, utworzonych ze środków lub z udziałem środków Wspólnoty, tworzy ona fundusz rezerwowy i fundusz rozwoju oraz pokrywa koszty utrzymania zarządu Wspólnoty, a także może tworzyć inne fundusze.

2. Zasady podziału środków na fundusze, o których mowa w ust. 1, określa rada nadzorcza.

Art. 29. Fundusz rezerwowy Wspólnoty jest przeznaczony na uzupełnianie funduszu rozwoju Wspólnoty oraz w razie potrzeby na finansowanie ujemnej różnicy między cenami wewnętrznymi węgla kamiennego a cenami rozli-

zeniowymi; z tego funduszu może być również udzielana pomoc uczestnikom Wspólnoty w ramach postępowania uzdrawiającego ich gospodarke.

Art. 30. 1. Fundusz rozwoju Wspólnoty może być zasilany częścią odpisów amortyzacyjnych uczestników Wspólnoty w wysokości określonej przez radę nadzorczą.

2. Fundusz rozwoju Wspólnoty może być zasilany dotacją budżetową.

3. Fundusz rozwoju Wspólnoty jest przeznaczony na uzupełnianie funduszu rozwoju uczestników Wspólnoty w drodze subwencji lub pożyczki, na finansowanie przedsięwzięć wspólnych oraz powoływanie nowych przedsiębiorstw w formie przedsiębiorstw wspólnych i spółek, a także na finansowanie inwestycji podejmowanych bezpośrednio przez Wspólnotę.

Art. 31. 1. Wspólnota tworzy, poza funduszami określonymi w art. 28, fundusz postępu techniczno-ekonomicznego.

2. Dochodami funduszu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) część wpłat uczestników Wspólnoty na Centralny Fundusz Rozwoju Nauki i Techniki,
- 2) wpłaty uczestników Wspólnoty z ich funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, na zasadach określonych przez radę nadzorczą.

3. Minister — Kierownik Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń określi, jaki procent należnych wpłat uczestników Wspólnoty na Centralny Fundusz Rozwoju Nauki i Techniki podlega przekazaniu na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego Wspólnoty.

4. Wspólnota może tworzyć inne fundusze określane przez radę nadzorczą za zgodą Ministra Finansów.

Art. 32. 1. Środki dewizowe pochodzące z odpisów od wpływów dewizowych z eksportu wyrobów i usług uczestników Wspólnoty są gromadzone na zbiorczym majątkowym rachunku odpisów dewizowych Wspólnoty.

2. Wysokość odpisów i zasady ich wykorzystania określają odrębne przepisy.

Art. 33. Na szczeblu zarządu Wspólnoty tworzy się następujące fundusze:

- 1) fundusz statutowy odpowiadający wartości netto środków trwałych użytkowanych przez zarząd Wspólnoty oraz wartościom niematerialnym i prawnym,
- 2) zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 października 1986 r. o zakładowych funduszach socjalnym i mieszkaniowym w jednostkach gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 39, poz. 192).

Art. 34. 1. Wspólnota prowadzi gospodarke finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1986 r. Nr 8, poz. 44, Nr 39, poz. 192, Nr 47, poz. 226 oraz z 1987 r. Nr 33, poz. 181), jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

2. Wspólnota sporządza zbiorczy bilans finansowy w zakresie ustalonym przez radę nadzorczą.

3. Zbiorczy bilans finansowy podlega weryfikacji przez izbę skarbową właściwą ze względu na siedzibę Wspólnoty.

Art. 35. 1. Do pracowników zarządu Wspólnoty stosuje się zasady wynagradzania obowiązujące w przedsiębiorstwach państwowych zgrupowanych we Wspólnotcie.

2. Regulamin wynagradzania pracowników zarządu Wspólnoty zatwierdza dyrektor generalny.

3. Zasady wynagradzania dyrektora generalnego Wspólnoty określa Minister Przemysłu.

Rozdział 4

Przedsiębiorstwa państwowe zgrupowane we Wspólnotcie

Art. 36. Przedsiębiorstwa państwowe zgrupowane we Wspólnotcie działają na zasadach ogólnie obowiązujących, ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 37. 1. Dyrektora przedsiębiorstwa państwowego powołuje i odwołuje organ założycielski na wniosek dyrektora generalnego Wspólnoty po zasięgnięciu opinii rady pracowniczej.

2. Zastępców dyrektora przedsiębiorstwa oraz głównego księgowego, po zasięgnięciu opinii rady pracowniczej przedsiębiorstwa, powołuje i odwołuje dyrektor przedsiębiorstwa.

Art. 38. W przedsiębiorstwach państwowych wielozakładowych kierownika zakładu samodzielnie sporządzającego bilans powołuje i odwołuje dyrektor generalny Wspólnoty na wniosek dyrektora przedsiębiorstwa, po zasięgnięciu opinii rady pracowniczej zakładu.

Art. 39. 1. Statut przedsiębiorstwa państwowego uchwała ogólne zebranie pracowników przedsiębiorstwa (zebranie delegatów) na wniosek dyrektora przedsiębiorstwa.

2. Statut przedsiębiorstwa państwowego podlega zatwierdzeniu przez radę nadzorczą Wspólnoty.

Art. 40. 1. Przedsiębiorstwo państwowe prowadzi działalność na podstawie własnych planów rocznych i wieloletnich.

2. Plan roczny i plan wieloletni uchwała, na wniosek dyrektora, rada pracownicza. Przedsiębiorstwo jest obowiązane uwzględnić w swoich planach zadania produkcyjne wynikające z uzgodnień projektów tych planów z dyrektorem generalnym Wspólnoty.

3. Plany przedsiębiorstwa w zakresie produkcji węgla podlegają zatwierdzeniu przez dyrektora generalnego Wspólnoty.

4. Spory między przedsiębiorstwem państwowym a dyrektorem generalnym Wspólnoty związane z uzgodnieniem projektu planu rozstrzyga rada nadzorczą Wspólnoty.

Art. 41. Podział i łączenie przedsiębiorstwa zarządza organ założycielski, na wniosek dyrektora generalnego

Wspólnoty, po przeprowadzeniu postępowania przystąpienia do Wspólnoty oraz po zasięgnięciu opinii rady pracowniczej.

Art. 42. 1. Przedsiębiorstwo państwowe może podjąć działalność w dziedzinie nie przewidzianej w akcie o jego utworzeniu, jeżeli nie spowoduje to ograniczenia działalności przewidzianej w tym akcie.

2. W wypadku gdy nowa działalność przedsiębiorstwa powoduje ograniczenia w działalności przewidzianej w akcie o jego utworzeniu, rada nadzorcza może zarządzić jej zaniechanie. Skutki z tytułu zaniechania działalności w takim wypadku ponosi to przedsiębiorstwo.

Art. 43. Minister Przemysłu sprawuje funkcje organu założycielskiego dla przedsiębiorstw państwowych zgrupowanych we Wspólnocie, na zasadach określonych w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych oraz w niniejszej ustawie.

Rozdział 5

Samorząd załogi przedsiębiorstwa państwowego zgrupowanego we Wspólnocie

Art. 44. W przedsiębiorstwach państwowych zgrupowanych we Wspólnocie stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123, z 1986 r. Nr 17, poz. 88 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181), z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 45. Ogólne zebranie (zebranie delegatów) pracowników przedsiębiorstwa:

- 1) uchwała na wniosek dyrektora statutu przedsiębiorstwa,
- 2) uchwała na wniosek rady pracowniczej statutu samorządu załogi przedsiębiorstwa,
- 3) dokonuje rocznej oceny działalności rady pracowniczej przedsiębiorstwa i dyrektora przedsiębiorstwa,
- 4) podejmuje uchwały w sprawie przeznaczania środków funduszu załogi.

Art. 46. Do kompetencji stanowiących rady pracowniczej przedsiębiorstwa państwowego należy:

- 1) uchwalanie oraz zmiana planu rocznego i planu wieloletniego przedsiębiorstwa, z zastrzeżeniem art. 23 ust. 2 pkt 2,
- 2) podejmowanie uchwał w sprawie podziału zysku przedsiębiorstwa na fundusze oraz zasad wykorzystywania środków tych funduszy,
- 3) podejmowanie uchwał w sprawie określania zakładowych programów bezpieczeństwa i warunków pracy,
- 4) przyjmowanie sprawozdania rocznego oraz zatwierdzanie bilansu przedsiębiorstwa,
- 5) wyrażanie zgody na zawarcie umowy o utworzeniu przedsiębiorstwa wspólnego lub spółki oraz przystąpieniu do zrzeszenia przedsiębiorstw,
- 6) uchwalanie, z uwzględnieniem wytycznych dyrektora generalnego, regulaminu pracy przedsiębiorstwa,

- 7) podejmowanie uchwał w sprawie zakładowego budownictwa socjalnego i mieszkaniowego,
- 8) decydowanie o przystąpieniu przedsiębiorstwa w charakterze członka zbiorowego do organizacji społecznych,
- 9) podejmowanie uchwał w sprawie klubów techniki i racjonalizacji,
- 10) wybieranie swego przedstawiciela do rady zrzeszenia przedsiębiorstw.

Rozdział 6

Inne państwowe jednostki organizacyjne zgrupowane we Wspólnocie

Art. 47. Jednostki badawczo-rozwojowe oraz inne państwowe jednostki organizacyjne prowadzą działalność na zasadach ogólnie obowiązujących, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Rozdział 7

Nadzór nad Wspólnotą

Art. 48. 1. Minister Przemysłu sprawuje nadzór nad Wspólnotą.

2. Minister Przemysłu może nałożyć na Wspólnotę obowiązek wprowadzania do planu Wspólnoty zadania lub wyznaczyć zadanie poza planem, jeżeli jest to niezbędne ze względu na potrzeby obrony kraju, w wypadku klęski żywiołowej bądź w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych.

3. W wypadku określonym w ust. 2 Minister Przemysłu zapewnia środki niezbędne do wykonania nałożonego na Wspólnotę zadania.

4. Minister Przemysłu, w razie stwierdzenia, że uchwała rady nadzorczej jest sprzeczna z prawem lub jej wykonanie zagraża podstawowym interesom gospodarki narodowej, może wstrzymać jej wykonanie i zobowiązać radę nadzorczą do jej zmiany lub uchylenia.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 49. Przedsiębiorstwa państwowe oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, które staną się uczestnikami Wspólnoty, zgodnie z art. 1 ust. 3 i 4, dokonują rozliczeń finansowych z budżetem państwa za rok 1987 według dotychczasowych zasad.

Art. 50. Do powołania pierwszego dyrektora generalnego Wspólnoty nie stosuje się wymogu zasięgnięcia opinii rady nadzorczej, o której mowa w art. 22.

Art. 51. 1. Rada nadzorcza Wspólnoty rozpocznie swoją działalność z dniem wejścia w życie ustawy, z tym że do czasu przeprowadzenia wyborów jej członków, będących reprezentantami przedstawicieli załóg uczestników Wspólnoty, wykonuje swoje zadania w składzie określonym w art. 9 ust. 2 pkt 2—4.

2. Rada nadzorcza ustali termin przeprowadzenia pierwszych wyborów członków rady nadzorczej, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, oraz utworzy w tym celu okręgi wyborcze, z tym że wybory te powinny odbyć się do dnia 1 marca 1988 r.

Art. 52. 1. Rada nadzorcza w terminie do dnia 30 kwietnia 1988 r. dokona analizy organizacji przedsiębiorstw działających w ramach Wspólnoty i przedstawi Ministrowi Przemysłu propozycje podziału, łączenia lub likwidacji przedsiębiorstw.

2. Minister Przemysłu, w terminie do dnia 30 czerwca 1988 r., po rozpatrzeniu propozycji rady nadzorczej, może dokonać stosownie do potrzeb działania Wspólnoty podziału, łączenia lub likwidacji przedsiębiorstw działających w ramach Wspólnoty.

3. Minister Przemysłu, po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 2, przedstawi Radzie Ministrów propozycje w sprawie dokonania zmian w wykazie, o którym mowa w art. 1 ust. 3.

4. Do podziału, łączenia i likwidacji przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 1—3, nie stosuje się w tym zakresie przepisów ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

Art. 53. 1. Organy samorządu załogi przedsiębiorstw państwowych, które wskutek podziału lub łączenia przestaną istnieć, zaprzestaną działalności z chwilą złożenia wniosku o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw państwowych.

2. Załogi przedsiębiorstw państwowych utworzonych w drodze podziału lub łączenia dotychczasowych przedsiębiorstw zorganizują uczestniczenie w zarządzaniu przedsiębiorstwami na zasadach określonych w ustawie oraz uchwalą statuty samorządu załogi przedsiębiorstwa państwowego.

3. Pierwsze zebranie w celu powołania samorządu załogi przedsiębiorstwa państwowego zwołuje dyrektor przedsiębiorstwa.

4. Do czasu ukonstytuowania się przewidzianych w ustawie organów samorządu załogi przedsiębiorstwa państwowego ich kompetencje wykonuje dyrektor przedsiębiorstwa.

Art. 54. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *W. Jaruzelski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*